

RICARD VIÑES AMB VEU DE BANDA

CONCERT HOMENATGE AMB MOTIU
DEL 80È ANIVERSARI DE LA SEVA MORT

**A CÀRREC DE LA BANDA
MUNICIPAL DE LLEIDA**

**RAMBLA FERRAN
22 ABRIL 2023
12H.**

AMB LA COL·LABORACIÓ DE L'ARXIU MUNICIPAL DE LLEIDA

EL 29 D'ABRIL DE 1943 RICARD VIÑES MORIA A BARCELONA I POC DESPRÉS ERA TRASLLADAT A LLEIDA PER SER ENTERRAT AL CEMENTIRI MUNICIPAL, LA CIUTAT QUE SEMPRE DUGUÉ AL COR. I D'AIXÒ JA EN FA 80 ANYS. EL CONCERT ORGANITZAT PER L'ARXIU MUNICIPAL DE LLEIDA QUE ELS OFEREIX LA BANDA MUNICIPAL DE LLEIDA SOTA LA DIRECCIÓ D'AMADEU URREA LI ESTÀ DEDICAT. PRETÉN SER UN RECORD D'AQUELL PIANISTA RECONEGUT MUNDIALMENT QUE FOU UN REFERENT PER A TOTA UNA GENERACIÓ DE MÚSICS QUE JA A FINALS DEL SEGLE XIX I INICIS DEL XX TENIEN PARÍS, LLAVORS LA CAPITAL DELS ARTISTES, COM A PUNT DE TROBADA.

LLUIS MARC HERRERA
DOCTOR EN HISTÒRIA DE L'ART

UN DELS FONS QUE CONSERVA L'ARXIU MUNICIPAL DE LLEIDA ÉS EL LLEGAT DEL PIANISTA RICARD VIÑES RODA. LA FAMÍLIA DEL MÚSIC DONÀ MÉS DE 1.500 DOCUMENTS ENTRE PARTITURES, PROGRAMES, CARTELLS, CORRESPONDÈNCIA I FOTOGRAFIES DELS QUALS L'ARXIU NO SOLS N'HA TINGUT CURA, SINÓ QUE TAMBÉ S'HA PREOCUPAT D'ORGANITZAR, DESCRIBRE I DIFONDRE. ARA, QUAN HAN PASSAT VUITANTA ANYS DE LA MORT DEL MESTRE, VOLEM RETRE-LI HOMENATGE I GRÀCIES A LA BANDA MUNICIPAL DE LLEIDA, QUE HI POSARÀ VEU, PODREM ESCOLTAR LA MÚSICA QUE ELL VA INTERPRETAR EN UN TEMPS PASSAT. NO SE'NS ACUT MILLOR MANERA QUE RECORDAR-LO FENT UN RECORREGUT PER LES 7 PARTITURES QUE HEM ESCOLLIT EN AQUESTA COMMEMORACIÓ. ESPEREM QUE US AGRADI.

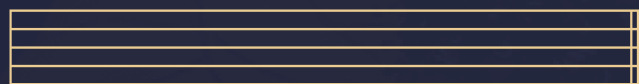
IOLANDA ENJUANES
CAP DE L'ARXIU MUNICIPAL DE LLEIDA

PROGRAMA

- 1.- QUADRES D'UNA EXPOSICIÓ, PASSEIG I GRAN PORTA DE KIEV - **MODEST MUSSORFSKI**.
- 2.- RONDES D'ENFANTS, COINS DE SÉVILLE – **JOAQUÍN TURINA**.
- 3.- DOTZE DANSES ESPANYOLES, NÚM. 6 RONDALLA ARAGONESA - **ENRIC GRANADOS**.
- 4.- THRÉNODIE - **RICARD VIÑES / ENRIC PRIÓ**, PIANO.
- 5.- EN VERLAINE MINEUR – **RICARD VIÑES/ ENRIC PRIÓ**, PIANO.
- 6.- ÉS LA MORENETA – **ANTONI CARCELLÉ**.
- 7.- L'EMIGRANT – **AMADEU VIVES**.

LA BANDA MUNICIPAL DE MÚSICA DE LLEIDA DIRECTOR AMADEU URREA

LA BANDA MUNICIPAL DE LLEIDA VA NÉIXER L'OCTUBRE DE 1995 DE LA MÀ DEL SEU DIRECTOR AMADEU URREA I VA SER PRESENTADA EN PÚBLIC EL 24 DE NOVEMBRE DE 1996 A L'AUDITORI ENRIC GRANADOS DE LLEIDA, AMB MOTIU DE LA FESTIVITAT DE SANTA CECÍLIA.

L'ACTUAL BANDA MUNICIPAL ACABA DE COMPLIR RECENTMENT ELS SEUS PRIMERS 25 ANYS D'EXISTÈNCIA TOT I QUE EN REALITAT ÉS HEREVA DE DUES BANDES MUNICIPALS ANTERIORS, LA PRIMERA DE LES QUALS JA ESTÀ DOCUMENTADA ENTRE EL 1816 I EL 1870 I LA SEGONA QUE ESTIGUÉ ACTIVA ENTRE EL 1914 I FINS POC ABANS DE LA GUERRA CIVIL. DES DE L'INICI, L'OBJECTIU FONAMENTAL DE LA BANDA HA ESTAT LA FORMACIÓ MUSICAL DELS SEUS MEMBRES I LA DIFUSIÓ DE LA MÚSICA A TRAVÉS D'UNA PRESENCIA CONTINUADA A LA CIUTAT, FET QUE LI HA VALGUT EL RECONeixEMENT I UN GRAN PRESTIGI CULTURAL.

UNA DE LES LÍNIES D'ACTUACIÓ DE LA BANDA MUNICIPAL HA ESTAT LA VOLUNTAT DE RECUPERAR OBRES DE COMPOSITORS LLEIDATANS. AQUEST OBJECTIU S'HA CONCRETAT EN ALGUNS CONCERTS TEMÀTICS I EN LA INCLUSIÓ D'OBRES EN ALTRES. AIXÍ, LA BANDA MUNICIPAL HA DONAT VIDA A PECES QUE ROMANIEN EN SILENCI EN ARXIUS DE LA CIUTAT DE COMPOSITORS COM COSME RIBERA, MAGÍ PONTÍ, JAUME I RAMON ROIG, FRANCESC VIDAL, SALVADOR REVÉS, JOSEP CAMPABADAL I MANEL GIRÓ. IGUALMENT, HA ESTAT SENSIBLE A INCLOURE TAMBÉ LES COMPOSICIONS DE COMPOSITORS MÉS ACTUALS COM JOSEP PRENAFETA, ENRIC SAURET O VÍCTOR MATEU. LA BANDA, A MÉS, TAMPOC NO HA PERDUT DE VISTA L'OBRA DE COMPOSITORS MOLT MÉS CONEGUTS EN L'ÀMBIT INTERNACIONAL COM ENRIC GRANADOS O EL MATEIX RICARD VIÑES TOT INTERPRETANT ARRANJAMENTS D'ALGUNES DE LES SEVES OBRES MÉS EMBLEMÀTIQUES COM GOYESCAS O QUATRE HOMMAGES, RESPECTIVAMENT.

VIÑES ARRIBÀ A LA CAPITAL FRANCESA EL 1887 AMB NOMÉS 12 ANYS I JA MAI MÉS NO EN VA MARXAR. ALLÍ PASSÀ ELS PRIMERS ANYS EN COMPANYIA DEL TAMBÉ LLEIDATÀ ENRIC GRANADOS AMB QUI TRAVÀ UNA ESTRETA AMISTAT PER ACABAR ESSENT CONSIDERAT UN DELS MILLORS CONCERTISTES DE PIANO DE L'ÈPOCA, AMB REONEIXEMENTS DEL MÉS ALT NIVELL A DIVERSOS PAÏSOS.

VIÑES NO VA SER PRÒPIAMENT UN COMPOSITOR. SÓN POQUES LES OBRES QUE VIÑES COMPOSÀ, ES REDUEIXEN A ALGUNES PECES PER A PIANO I TAMBÉ ALGUNES ALTRES PER A CANT I PIANO A MÉS, AIXÒ SÍ, DE NOMBROSES COMPOSICIONS POÈTIQUES EN FRANCÉS.

PERÒ SI VIÑES NO DESTACÀ PER LA COMPOSICIÓ SÍ QUE HO VA FER COM A INTÈRPRET, FINS AL PUNT QUE MOLTS DELS COMPOSITORS DE L'ÈPOCA LI DEMANAREN QUE ELS ESTRENÉS LES OBRES I COM A REONEIXEMENT MOLTS TAMBÉ N'HI VAN DEDICAR. JUSTAMENT, EL PROGRAMA D'AVUI, ES PROPOSA RECUPERAR ALGUNES D'AQUESTES OBRES DE LA MÀ DE LA BANDA MUNICIPAL DE LLEIDA.

COMENTARIS AL PROGRAMA

DR LLUIS MARC HERRERA

1.- QUADRES D'UNA EXPOSICIÓ, PASSEIG I GRAN PORTA DE KIEV - MODEST MUSSORGSKI.

LA SUITE QUADRES D'UNA EXPOSICIÓ FOU COMPOSTA PER MUSSORGSKI EL 1874 I LA DEDICÀ A LA MEMÒRIA DEL SEU AMIC EL PINTOR VIKTOR HARTMANN AMB QUI COMPARTÍ MOLTES INQUIETUDS I EL SEU INTERÈS PER L'ART RUS. HARTMANN MORÍ MOLT JOVE, AMB NOMÉS 39 ANYS, I PER HOMENATJAR-LO A SANT PETERSBURG S'ORGANTIZÀ UNA EXPOSICIÓ PÒSTUMA QUE REUNÍ AL VOLTANT DE 400 DE LES SEVES OBRES. MUSSORGSKI S'INSPIRÀ EN AQUESTA EXPOSICIÓ PER COMPOSAR ELS QUADRES D'UNA EXPOSICIÓ. SELECCIONÀ ALGUNS DELS QUADRES DE HARTMANN QUE S'HI EXPOSAVEN I EN FEU UNA COMPOSICIÓ PER A CADASCUN D'ELLS, TOTS UNITS PER UN FRAGMENT MUSICAL ANOMENAT PASSEIG. EL RESULTAT FOU UNA SUITE EN DEU MOVIMENTS A MÉS DEL PASSEIG, TEMA QUE ACTUA COM A NEXE D'UNIÓ ENTRE ELS DIFERENTS QUADRES. INICIALMENT, MUSSORGSKI COMPOSÀ L'OBRA NOMÉS PER A PIANO, PERÒ AMB ELS ANYS SE N'HAN FET NOMBRESES VERSIONS PER A ORQUESTRA SIMFÒNICA, BANDA I TAMBÉ PER A DIVERSOS ESTILS MUSICALS. GAIREBÉ SEMPRE LA SUITE HA ESTAT INTERPRETADA DE MANERA PARCIAL, NO INCLOENT-HI TOTS ELS MOVIMENTS QUE LA CONFORMEN I JUSTAMENT AQUÍ RAU EL MÈRIT DE RICARD VIÑES QUE EN VA FER LA PRIMERA AUDICIÓ ÍNTEGRA, COMPLETA, EL 23 DE MARÇ DE 1905 A L'ESCOLA D'ALTS ESTUDIS SOCIALS DE PARÍS.

2.- RONDES D'ENFANTS, COINS DE SÉVILLE – JOAQUÍN TURINA.

COMPOSTA PER JOAQUIN TURINA (1882-1949) EL 1911. EL COMPOSITOR SEVILLÀ LA DEDICÀ A RICARD VIÑES QUE LA INTERPRETÀ EN LES GIRES PER SUDAMÈRICA. VIÑES ESTRENÀ FINS A UN TOTAL DE 10 OBRES DE TURINA AMB QUI COMPARTÍ UNA FRANCA AMISTAT. TOTS DOS COINCIDIREN A PARÍS DURANT ELS ANYS QUE TURINA HI RESIDÍ (1905 A 1914) I TOT I QUE TURINA ESTUDIÀ A L'SCHOLA CANTORUM AMB VINCENT D'INDY ADOPTANT ELS MODELS MÉS TRADICIONALS I ACADÈMICS DE LA COMPOSICIÓ, TAMBÉ ES DEIXÀ INFLUENCIAR PER LES NOVES TENDÈNCIES DE L'IMPRESSIONISME DE LA MÀ, ENTRE ALTRES, D'ISAAC ALBÉNIZ. RACONS DE SEVILLA ÉS EL SEGON D'UNA SUITE EN QUATRE MOVIMENTS, UNA OBRA DE JOVENTUT QUE DUU L'OPUS 5, ESCRITA EN L'ESTIL NACIONALISTA PROPI DEL COMPOSITOR PERÒ INCORPORANT ALGUNS MATISOS IMPRESSIONISTES. EN AQUESTA PART, CONCRETAMENT, TURINA HI INCORPORÀ MELODIES D'ALGUNES CANÇONS INFANTILS ALESHORES BEN POPULARS.

3.-DOTZE DANSES ESPANYOLES, NÚM. 6 RONDALLA ARAGONESA - ENRIC GRANADOS.

LES DOTZE DANSES ESPANYOLES OPUS 37 VAN SER COMPOSTES PER GRANADOS ENTRE EL 1892 I EL 1900 QUAN, UN COP PASSADA L'ETAPA PARISENCA, S'INSTAL·LÀ ALTRE COP A BARCELONA. LES DOTZE DANSES QUE CONFORMEN L'OBRA ESTAN INSPIRADES EN LES MÚSIQUES TRADICIONALS DE DIFERENTS PARTS D'ESPANYA I NO VAN SER COMPOSTES ALHORA SINÓ AL LLARG DELS ANYS I ESTRENADES TAMBÉ EN DIFERENTS MOMENTS. RICARD VIÑES FEU L'ESTRENA DE LA RONDALLA ARAGONESA EL 9 DE GENER DE 1904 A LA SOCIETAT NACIONAL DE MÚSICA DE PÁRIS.

LA RELACIÓ ENTRE VIÑES I GRANADOS VE JUSTAMENT DELS ANYS QUE GRANADOS PASSÀ A PARÍS ENTRE EL 1887 I EL 1889. VIÑES I GRANADOS S'HI HAVIEN INSTAL·LAT EL MATEIX ANY 1887, AMBDÓS ESTUDIAVEN AL CONSERVATORI DE PARÍS AMB EL PROFESSOR CHARLES DE BÉRIOT I TAMBÉ AMBDÓS VIVIEN A TOCAR A LES HABITACIONS DE L'HOTEL COLOGNE ET D'ESPAGNE, SITUAT BEN A PROP DE L'ÒPERA GARNIER. MALGRAT LA DIFERÈNCIA D'EDAT, VIÑES TENIA 12 ANYS I GRANADOS EN TENIA 20, DURANT ELS DOS ANYS QUE VAN CONVIURE A PARÍS, DESCOBRIREN LA CIUTAT PLEGATS TOT DESENVOLUPANT UNA ESTRETA AMISTAT REFORÇADA PER LA CONSCIÈNCIA D'HAYER NASCUT A LLEIDA. PASSATS DOS ANYS, GRANADOS TORNARIA A BARCELONA, MENTRE QUE VIÑES RESTÀ A PARÍS. FOU LLAVORS QUAN DECIDIREN QUE ES TORNARIEN A VEURE, PERÒ AQUEST COP ACTUANT CONJUNTAMENT A LA CAPITAL DE SEGRIÀ, A LLEIDA. EL RETROBAMENT ARRIBARIA ALGUNS ANYS MÉS TARD, EL 1911, QUAN VIÑES I GRANADOS ACTUAREN AL TEATRE DELS CAMPS ELISIS DURANT LA FESTA MAJOR DEL MAIG.

4.- THRÉNODIE - RICARD VIÑES . ENRIC PRIÓ, PIANO

THRÉNODIE ÉS UNA DE LES POQUES PECES PER A PIANO COMPOSTES DIRECTAMENT PER RICARD VIÑES. FORMA PART DELS “QUATRE HOMMAGES” (QUATRE HOMENATGES), JUNTAMENT AMB CRINOLINE, MENUET SPECTRAL I EN VERLAINE MINEUR. ELS QUATRE HOMENATGES SÓN UNA COL·LECCIÓ D’HOMENATGES A PERSONES RELLEVANTS (MÚSICS I POETES) QUE EL PIANISTA LLEIDATÀ VOLIA ANAR AMPLIANT AMB EL TEMPS. DE FET, VIÑES TENIA PLANEJAT FER-NE COM A MÍNIM DOS MÉS DEDICATS A CLAUDE DEBUSSY I A DÉODAT DE SÉVÉRAC PERÒ, MALAURADAMENT, NO VA ARRIBAR A SER POSSIBLE. TOTES QUATRES PECES FOREN PUBLICADES PÒSTUMAMENT PER JACQUES GUINARD A L’ÀLBUM “QUATRE HOMMAGES POUR LE PIANO” A BARCELONA EL 1945.

THRÉNODIE FOU ESTRENADA EL 1927 PEL MATEIX VIÑES AMB EL SUBTÍTOL “THRÉNODIE OU FUNÉRAILLES ANTIQUES” , FOU COMPOSTA A LA MEMÒRIA D’ERIK SATIE I LA DEDICÀ A JEAN COCTEAU, AMIC DE VIÑES TAMBÉ MEMBRE DE LES APACHES I QUE FREQUËNTAVA ELS MATEIXOS CERCLES SOCIALS. UNA THRÉNODIE ÉS UNA PEÇA PENSADA PER EXPRESSAR EL PESAR, LA TRISTOR I LA PENA QUE PRODUEIX UNA TRAGÈDIA PÚBLICA O PRIVADA.

EL 1927, L’ANY QUE COMPOSÀ AQUESTA PEÇA, VIÑES FEU DIVERSES GIRES PER ITÀLIA, FRANÇA, CATALUNYA I ALEMANYA. D’ESTADA A CATALUNYA, COM ERA HABITUAL APROFITÀ PER VENIR A LLEIDA DURANT LA FESTA MAJOR DEL MAIG. COM SEMPRE QUE VENIA A LLEIDA, EL PIANISTA TINGUÉ UNA AGENDA PLENA D’ACTIVITATS QUE JA COMENÇAREN AMB LA REBUDA A L’ESTACIÓ DE TREN PER UNA REPRESENTACIÓ DE L’AJUNTAMENT I DE LA COMISSIÓ DE FESTES AIXÍ COM TAMBÉ DE TOTES LES SOCIETATS CORALS DE LA CIUTAT QUE L’ANAREN A REBRE AMB LLURS ESTENDARDS, SEGUIDA PER UN HOMENATGE AL SINDICAT LA UNIÓ MUSICAL QUE EL NOMENÀ SOCI D’HONOR, UNA RECEPCIÓ AL SALÓ DE SESSIONS DE LA DIPUTACIÓ ON REBÉ LA CONDECORACIÓ DE COMANADOR DE REIAL ORDE D’ISABEL LA CATÒLICA ATORGADA PEL GOVERN DE SA MAJESTAT I UNA PLACA PELS MÈRITS ACONSEGUITS, PER ACABAR AMB UN CONCERT AL TEATRE DELS CAMPS ELISIS ON COMPTÀ AMB LA COL·LABORACIÓ DE L’ORFEÓ NOVA TÀRREGA DIRIGIT PEL MESTRE GÜELL.

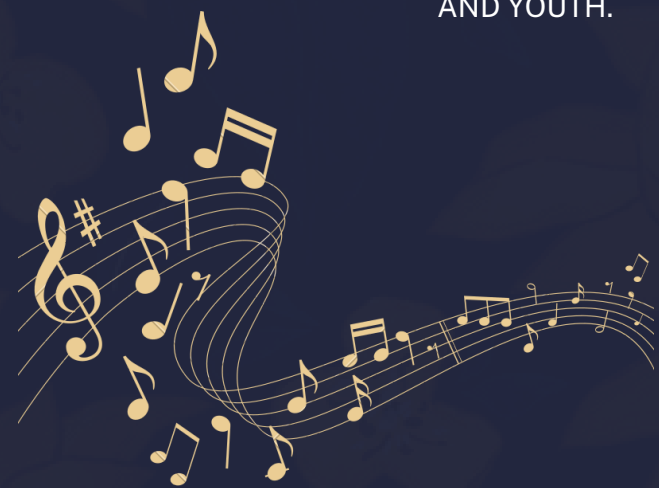

5.- EN VERLAINE MINEUR – RICARD VIÑES. ENRIC PRIÓ, PIANO

ÉS UNA ALTRA OBRA DE RICARD VIÑES QUE TAMBÉ FORMA PART DELS QUATRE HOMENATGES PER A PIANO I FOU COMPOSTA ENTRE EL 1938 I EL 1939, JA CAP AL FINAL DE LA SEVA VIDA. LA DEDICÀ A LA MEMÒRIA DE GABRIEL FAURÉ I ESTÀ INSPIRADA EN EL POETA FRANCÈS PAUL VERLAINE (1844-1896) A QUI VIÑES ADMIRAVA. LA VERSIÓ PER A BANDA D'AQUESTA OBRA ÉS UN ARRANJAMENT QUE JA VA SER ESTRENAT PER LA BANDA MUNICIPAL DE LLEIDA EN EL CONCERT DE SANTA CECÍLIA DEDICAT A GRANADOS (GRANADOS A BANDA) DE L'ANY 2015. ES TRACTA D'UN ARRANJAMENT QUE VA FER JORDI NUS INTERPRETAT AL PIANO PER ENRIC PRIÓ.

ENRIC PRIÓ VILAPLANA (PIANO)

FORMAT INICIALMENT AL CONSERVATORI DE LLEIDA -ON AVUI ÉS PROFESSOR- I DESPRÉS AL CONSERVATORI DE BARCELONA I A BUDAPEST, ENRIC PRIÓ JA TÉ UNA LLARGA CARRERA COM A CONCERTISTA, SIGUI INDIVIDUALMENT O COM A MEMBRE DE GRUPS DE CAMBRA. ACTUALMENT, ÉS MEMBRE DEL VIÑES PIANO DUO I TAMBÉ FORMA PART DEL JURAT DEL CONCURS DE PIANO RICARD VIÑES KIDS AND YOUTH.

EL CONCERT CLOU AMB DUES PECES MÉS RELACIONADES AMB LA FESTIVITAT DE SANT JORDI, TAN NOSTRADA. ES TRACTA DE DUES OBRES QUE HAN ESDEVINGUT ICONES DE LA MÚSICA CATALANA: LA SARDANA ÉS LA MORENETA D'ANTONI CARCELLÉ (1904-1983) I L'EMIGRANT D'AMADEU VIVES (1871-1932).

EL 23 D'ABRIL ÉS LA FESTA DE SANT JORDI, UNA CELEBRACIÓ QUE AJUNTA EL DIA DEL LLIBRE I LA FIRA DE LES ROSES, AMBDÓS SÍMBOLS DE LA CULTURA I L'AMOR. SANT JORDI ÉS, EN PRIMER LLOC, UNA JORNADA QUE REIVINDICA LA CULTURA CATALANA, PERÒ TAMBÉ ÉS CONSIDERAT EL DIA DELS ENAMORATS I PER AIXÒ ACOSTUMEM A REGALAR UNA ROSA. MÉS RECENTMENT, DES DELS ANYS 30 DEL SEGLE XX, AMB MOTIU DEL DIA DEL LLIBRE, TAMBÉ S'HA INSTAURAT EL COSTUM DE REGALAR LLIBRES.

6.- ÉS LA MORENETA – ANTONI CARCELLÉ.

ÉS UNA SARDANA DEL COMPOSITOR BARCELONÍ ANTONI CARCELLÉ QUE EN COMPOSÀ TANT LA MÚSICA COM LA LLETRA EL 1948, UNA SARDANA QUE HA ESDEVINGUT UN HIMNE REIVINDICATIU DELS DRETS DEL NOSTRE POBLE.

7.- L'EMIGRANT – AMADEU VIVES.

FOU COMPOSTA PEL POLIFACÈTIC COMPOSITOR NASCUT A COLLBATÓ EL 1894, PREN COM A BASE UN POEMA DE JACINT VERDAGUER I FOU DEDICADA A L'ORFEÓ CATALÀ QUI L'ESTRENÀ DIRIGIDA PER LLUÍS MILLET. L'EMIGRANT S'HA CONVERTIT AMB EL TEMPS EN UN CANT PATRIÒTIC NOSTÀLGIC, ESPECIALMENT PER ALS EXILIATS, EMBLEMÀTIC I REPRESENTATIU DE LA IDENTITAT NACIONAL CATALANA.

ORGANITZA

LA PAERIA

Ajuntament de Lleida

